

Jak rodzice mogą wspierać rozwój mowy dziecka w domu?

Komunikacja to umiejętność, bez której trudno wyobrazić sobie interakcje międzyludzkie we wszystkich sferach jej istnienia. Prawidłowy rozwój mowy ma ogromne znaczenie w całym rozwoju każdego dziecka i rzuca na wszystkie sfery rozwoju małego człowieka. Bez prawidłowego komunikowania się dużo trudniej uczyć się, poszerzać wiedzę, wchodzić w interakcje i wszystkie relacje z ludźmi.

Dbłość o prawidłowy rozwój językowy, w tym prawidłową artykulację, to bezcenna wartość w rozwoju każdego dziecka w wychowaniu językowym.

Każdy rodzic może być terapeutą dla swojego dziecka. Ta pomoc ze strony rodziców jest bezcenna i ma ogromną wartość.

Poniżej przedstawiam kilka propozycji kształtowania i doskonalenia sprawności językowej i komunikacyjnej każdego dziecka:

- zabawy nastawione na budowanie dialogu i rozpoznawanie usłyszanych wypowiedzi.

Przykład: zabawa w sklep – proście o produkty spożywcze zadając pytania: Czy są warzywa, w kolorze czerwonym? Jakie to są warzywa? Papryka, pomidor. Proszę mi pokazać te warzywa. Czy one są duże, czy małe? Które warzywo jest miękkie, a które twarde?

Warto bawić się wykorzystując do zabaw prawdziwe warzywa, które dziecko może dotknąć, zjeść, powąchać. Dzięki takiej nauce dzieci uczą się szybciej, zapamiętują lepiej, ponieważ nauka jest zabawą, w której bezpośrednio mogą doświadczyć tych kwestii, które słyszą, widzą, czy mogą poczuć.

- zabawy tematyczne, które pokazują schematy typowych odpowiedzi, zachowań słownych w społecznym ich aspekcie w nawiązaniu do danych okoliczności.

Przykład: granie, czy kreowanie określonych ról w różnorodnych zabawach z dziećmi, np.: zabawy w rodzinę, dom, sklep, szkołę, przedszkole, lekarza, pocztę, weterynarza, warsztat samochodowy, policję, straż pożarną, budowniczego, kwiaciarkę, pielęgniarkę, itp.

- zabawa w teatr, w którym zarówno rodzic jak i dziecko mogą odgrywać role z bajek, które dziecko szczególnie lubi i które zna.

Przykład: mogą być to bajki z morałem, np.: Calineczka, Brzydkie Kaczątko, Czerwony Kapturek, Jaś i Małgosia, Śpiąca Królewna. Warto wykorzystać w tym celu różne rekwizyty, przebrania, czy scenografię, którą można stworzyć z rzeczy domowych.

- opowiadanie własnych przeżyć lub doświadczeń z dnia codziennego

Przykład: dziecko samo opowiada to, co przeżyło w danym dniu, to, o czym chce opowiedzieć. Rodzic włącza się do tych opowieści słuchając dziecka, włączając w to własną komunikację pozawerbalną (mimikę, gesty, intonację głosu), ale także zadając pytania dziecku.

- zabawy-rozmowy uaktywniające myślenie i mówienie

Przykład: rozmowy rodziców z dziećmi na tematy, które wymagają znalezienia różnych dróg wyjścia z problemowych sytuacji (rozmowy podczas spaceru dotyczące drogi, którą można iść; możliwość dokonania wyboru, jakie śniadanie dziecko wybierze; wybór dziecka, jak spędzi wolny czas malując, lepiąc z plasteliny, budując z konstrukcje z klocków; różne formy zabaw na dworze, itd.).

- zabawy słowne rozwijające orientację przestrzenną

Przykład: zabawy wykorzystujące wiedzę dziecka o życiu zwierząt, a równocześnie rozwijające empatię (dziecko wyobraża sobie, że jest pieskiem – chodzi jak piesek, zachowuje się jak piesek, a rodzic podpowiada, co dziecko ma robić – idź do kuchni zjeść, skręć w prawo do pokoju, skrócić w lewo do innego pokoju, spojrzeć w górę, itp.

- kreowanie własnych bajek

Przykład: rodzic lub dziecko rozpoczynają opowieść dotyczącą ulubionej zabawki, postaci z bajek, zwierzątka. Dziecko tworzy własną historyjkę budując równocześnie zdania. Rodzic może zadawać pytania, które pomogą dziecku rozwinąć w jeszcze większym stopniu własną bajeczkę, historyjkę, czy opowieść.

- Stwarzanie własnych zakończeń znanych bajek

Przykład: dziecko wymyśla własne zakończenie znanej mu bajki, historyjki, czy opowiadania. Rodzic wspomaga dziecko zadając pytania do opowiadanej przez dziecko historyjki.

- Budowanie pytań

Przykład: rodzic podczas rozmowy z dzieckiem na określony temat zadaje maluchowi wiele pytań, np.: Dlaczego myślisz, że piesek jest głodny?, Dlaczego kwiatki zwiędły?, Dlaczego lubisz jeść ...?, „Dlaczego ...?”.

- Czytanie dziecku

Przykład: rodzice czytając swoim dzieciom wpływają bezpośrednio na rozwój pamięci słuchowej, wyobraźni, budowania koncentracji. Dzieci, które potrafią już czytać warto, aby czytały same. Natomiast maluchy, które jeszcze nie znają słowa pisanego, mogą „opisywać” własnymi słowami to, co widzą w książeczkach.

Powyższe wskazówki wpływają bezpośrednio na rozwój i dalsze opanowywanie przez dzieci kompetencji językowych, kształtowaniu umiejętności komunikacyjnych.

Najważniejsze dla dzieci jest przekazywanie tych wszystkich umiejętności w pełnej akceptacji możliwości dziecka, w poszanowaniu ulubionych przez dziecko zabaw, spędzania wolnego czasu, ale również włączaniu dzieci do codziennych czynności, które zawsze są okazją do rozwijania umiejętności komunikowania się.

Artykuł opracowała i napisała:
Bogusława Kwiecińska, Neurologopeda